

Schola Europaea / Bureau van de secretaris-
generaal

Eenheid Pedagogische Ontwikkeling

Ref.: 2022-11-D-27-nl-3¹

Orig.: EN

Leerplan Taal 2 – Basisschool

Curriculum Language 2 - Primary Cycle

Approved by the Joint Teaching Committee on 9 and 10 February 2023
in Brussels (Hybrid)

Inwerkingtreding: 1 september 2023

Entry into force: on 1 September 2023

---

¹ a. Insertion of the attainment descriptors (translation of document **2016-01-D-45-en-6 “Attainment Descriptors for all L1 at P5”** approved by the Joint Teaching Committee on 8 and 9 February 2024 in Brussels with an entry into force on 1 September 2024;
b. insertion of **annex III of document ref. 2013-09-D-38-en-11 “Assessment Tools for the Primary Cycle of the European Schools”** approved by the Joint Teaching Committee by means of the Written Procedure 2023/40 on 10 November 2023 with an entry into force on 1 September 2024.

Inhoud

INLEIDING	3
1. ALGEMENE DOELSTELLINGEN VAN DE EUROPESE SCHOLEN	4
ALGEMENE DOELSTELLINGEN VOOR L2-TALEN	5
2. DIDACTISCHE PRINCIPES	6
2.1 ALGEMENE DIDACTISCHE PRINCIPES	6
2.2 SPECIFIEKE DIDACTISCHE PRINCIPES VOOR HET ONDERWIJZEN EN LEREN VAN TALEN	6
2.2.1 DIFFERENTIATIE.....	7
2.2.2 OVERGANG (KLEUTERSCHOOL - BASISCHOOL – VOORTGEZET ONDERWIJS)	7
2.2.3 L2-AFSTANDSONDERWIJS EN -LEREN	11
3. LEERDOELEN	18
3.1 COMPETENTIES IN TAALACTIVITEITEN	18
3.2. DE ACHT SLEUTELCOMPETENTIES VAN DE EU.....	25
3.3. DYNAMISCHE COMPETENTIES	30
OVERZICHT: DYNAMISCHE COMPETENTIES.....	32
3.4. COMPETENTIES OP CULTUREEL EN LITERAIR GEBIED	35
4. INHOUDELIJKE GEBIEDEN	35
5. EVALUATIE	35
5.1 EINDTERMBESCHRIJVINGEN AAN HET EINDE VAN P5 (LAGERE CYCLUS).....	37
BIJLAGEN	42
BIJLAGE 1: ALGEMENE CRITERIA VOOR HET BEHALEN VAN DE VAKDOELSTELLINGEN	42
BIJLAGE 2: ONDERSTEUNING	43

INLEIDING

Op basis van het bestaande curriculum en de drie syllabi voor 2de Taal ¹⁾ ²⁾ in het Engels, Frans en Duits heeft een gezamenlijke werkgroep "L2" de bestaande aanpak van een gezamenlijk curriculum en bijbehorende syllabi herzien en de deur geopend voor andere L2-talen. Het houdt rekening met recente ontwikkelingen in de Europese scholen in het bijzonder en in de Europese Unie in het algemeen.

Het Gemeenschappelijk Curriculum is gebaseerd op het *Gemeenschappelijk Europees referentiekader voor het onderwijzen en leren van vreemde talen (gepubliceerd door de Raad van Europa in 2001)* en het *Europees referentiekader voor sleutelcompetenties voor een leven lang leren (gepubliceerd door de Europese Commissie in 2006)*.

Het houdt rekening met de volgende documenten:

- 2011-01-D-61-en: Evaluatiebeleid in de Europese scholen
- 2013-09-D-38-en: Evaluatie-instrumenten voor de basisschoolcyclus van de Europese scholen
- 2018-01-D-37-de/en/fr: Eindtermbeschrijvingen voor L2 aan het einde van P5 (lagere cyclus)
- 2019-01-D-35-en: Taalbeleid van de Europese scholen
- 2019-09-D-27-en: Structuur voor alle syllabi in het systeem van de Europese scholen
- 2020-06-D-24-en: Addendum bij de besluiten van het Gemengd Pedagogisch Comité van 13 en 14 februari 2020
- 2021-01-D-38-en: Introductie tot nieuwe evaluatie-instrumenten - Richtlijnen voor de eindejaarsevaluatie, de digitale portfolio voor de kleutercyclus en het digitale portfolio voor de lagere cyclus
- 2022-09-D-13-en: Kader voor afstandsonderwijs en -leren voor de Europese scholen tijdens de tijdelijke schorsing van het reguliere fysieke onderwijs
- 2022-01-D-42-en: Curriculum voor voorbereidend onderwijs - kleuter- en basisschoolcycli van de Europese scholen
- 2023-01-D-32-en: Evaluatie van gedetacheerde en lokaal aangeworven leerkrachten in de Europese scholen

Het curriculum is gebaseerd op deskundig advies naar aanleiding van het grondige werk in de dertien Europese scholen en het groeiende aantal geaccrediteerde Europese scholen. De doelstellingen, inhoud en methoden van het curriculum vormen een gemeenschappelijke,

---

²⁾ De studie van een L2, vanaf het begin, is verplicht voor alle leerlingen van de lagere school van het eerste tot het vijfde leerjaar. Leerlingen kunnen een van de drie voertalen of een van de talen van het gastland van de Europese scholen, Engels, Frans of Duits, of een van de talen van het gastland kiezen als L2, maar de gekozen taal moet verschillen van de taal die als L1 wordt gestudeerd. *De leerdoelen tot het einde van leerjaar 5 zijn gebaseerd op vijf jaar ononderbroken studie van de taal. In P1 en P2 wordt L2 twee uur en 30 minuten per week gegeven, wat overeenkomt met 5 lestijden van 30 minuten. Van P3 tot P5 wordt L2 gedurende drie uur en 45 minuten gegeven, wat overeenkomt met 5 lestijden van 45 minuten.*

geharmoniseerde basis op het gebied van moderne talen voor de Europese scholen. Deze worden al door veel nationale systemen gebruikt.

Het curriculum richt zich op de competenties die aan het einde van het basisonderwijs bereikt moeten zijn. Het leren van talen wordt gezien als een continu stapsgewijs leerproces dat rekening houdt met de individualiteit van elke leerling. Leerkrachten moeten rekening houden met het startpunt van de individuele leerling in het taalcontinuüm en moeten dienovereenkomstig differentiëren.

Het curriculum omvat:

- leercompetenties,
- didactische principes - met inbegrip van fysiek en afstandsonderwijs en -leren, differentiatie en overgangsregels (cyclus kleuterschool - basisschool – voortgezet onderwijs),
- de inhoudelijke gebieden,
- evaluatie - inclusief de eindtermen.

Het beschrijft de competenties die leerlingen zullen ontwikkelen om effectief te communiceren. Naast de behoefte aan formatieve, diagnostische en summatieve beoordeling van het L2-leren van leerlingen, is er ook plaats voor zelfbeoordeling door leerlingen en de ontwikkeling van leerlingportfolio's.

Het curriculum gaat vergezeld van individuele syllabi voor de talen die als L2 moeten worden onderwezen, waarbij de nadruk ligt op de specifieke kenmerken van elke taal en praktische ondersteuning wordt geboden voor inhoudsgerichte planning en voorbeelden van goede praktijken.

Het curriculum voor alle L2-talen wordt van kracht in september 2023.

1. ALGEMENE DOELSTELLINGEN VAN DE EUROPESE SCHOLEN

De Europese scholen hebben twee doelen: formeel onderwijs bieden en de persoonlijke ontwikkeling van leerlingen stimuleren in een bredere sociale en culturele context. Formeel onderwijs houdt de verwerving in van competenties (kennis, vaardigheden en attitudes) op verschillende gebieden. Persoonlijke ontwikkeling vindt plaats in een verscheidenheid aan emotioneel welzijn, morele, sociale en culturele contexten. Dat houdt een bewustzijn in van gepast gedrag, een begrip van de omgeving waarin leerlingen leven en een ontwikkeling van hun individuele identiteit.

Deze twee doelstellingen worden gevoed in de context van een groter bewustzijn van de rijkdom van de Europese cultuur. Het bewustzijn en de ervaring van een gedeeld Europees leven zal leerlingen leiden naar een groter respect voor de tradities van elk afzonderlijk land en elke afzonderlijke regio in Europa, terwijl ze tegelijkertijd hun eigen nationale identiteit ontwikkelen en behouden.

De leerlingen van de Europese scholen zijn de toekomstige burgers van Europa en de wereld. Als zodanig hebben zij een reeks competenties nodig om de uitdagingen van een snel veranderende wereld aan te kunnen. In 2006 hebben de Europese Raad en het Europees Parlement een Europees kader voor sleutelcompetenties voor een leven lang leren aangenomen. Het identificeert acht sleutelcompetenties die alle individuen nodig hebben voor persoonlijke ontplooiing en ontwikkeling, voor actief burgerschap, voor sociale integratie en voor werkgelegenheid:

1) Geletterdheid

2) Meertaligheid

3) Wiskundige competentie en competentie in wetenschappen, technologie en techniek

4) Digitale competentie

5) Persoonlijke, sociale en leren-om-te-lerencompetentie

6) Burgerschapscompetentie

7) Ondernemerscompetentie

8) Competentie inzake cultureel bewustzijn en culturele expressie

Algemene doelstellingen voor L2-talen

Onder de algemene doelstellingen gedefinieerd door de Europese scholen zijn de volgende competenties specifiek voor het onderwijzen en leren van talen:

- leerlingen vertrouwen geven in hun eigen culturele identiteit - de basis voor hun ontwikkeling als Europese burgers;
- hoge vaardigheden ontwikkelen in de moedertaal en in vreemde talen;
- een Europees en mondiaal perspectief in het algemeen en in het bijzonder bij de studie van mens en maatschappij aanmoedigen;
- tolerantie, samenwerking, communicatie en zorg voor anderen binnen en buiten de schoolgemeenschap bevorderen;
- de persoonlijke, sociale en academische ontwikkeling van leerlingen cultiveren en hen voorbereiden op de volgende fase van het onderwijs.

In het bijzonder heeft de basisschoolcyclus van de Europese scholen de volgende doelstellingen:

- de verwerving van lees- en schrijfvaardigheden door de leerlingen bevorderen
- thematisch onderwijs bieden
- de persoonlijke ontwikkeling van leerlingen in een bredere sociale en culturele context stimuleren

Het L2-curriculum levert niet alleen een belangrijke bijdrage aan de ontwikkeling van communicatieve vaardigheden, maar ook aan sociale en burgerschapscompetenties en aan het cultureel bewustzijn en de culturele expressie van de leerlingen.

Het leren van talen geeft leerlingen een goede basis voor het verwerven van andere talen en voor het ontwikkelen van hun individuele persoonlijkheid.

De competenties worden getoetst aan de referentieniveaus van het *Gemeenschappelijk Europees Referentiekader voor Talen (CEFRL) van de Raad van Europa*.

De eerste drie niveaus zijn relevant voor L2-onderwijs op lager niveau:

A 1 Basisgebruiker (basisniveau)

A 2 Basisgebruiker (overlevingsniveau)

B 1 Onafhankelijke gebruiker (drempelniveau)

Leerlingen die de tweede taal niet beheersen als ze in klas 1 van het basisonderwijs instromen, moeten niveau A2 bereiken tegen het einde van het basisonderwijs. Leerlingen met een

gevorderd niveau van taalvaardigheid zouden niveau B1 kunnen bereiken, ten minste in enkele van de competentiegebieden.

2. DIDACTISCHE PRINCIPES

2.1 Algemene didactische principes

Het leren van een taal maakt deel uit van een holistisch proces waarbij alle zintuigen betrokken zijn. Leerlingen moeten in staat worden gesteld om taal in een context te gebruiken.

Bij het plannen van onderwijs en leren in L2 moet rekening worden gehouden met de voorkennis, vaardigheden en behoeften van de leerlingen. Leerkrachten moeten ook op de hoogte zijn van onderzoek en ontwikkeling op het gebied van taalverwerving, zoals beschreven in het "*Gemeenschappelijk Europees Referentiekader voor Talen: leren, onderwijzen en evalueren*". Het Gemeenschappelijk curriculum voor L2 is gebaseerd op een dynamisch concept van voortdurende competentieontwikkeling.

De leerkracht creëert een motiverende, stimulerende leerachtergrond door middel van een op activiteiten gebaseerde en tot nadenken aanzettende leeromgeving door nieuwe lesstof aan te bieden en door het zorgvuldig monitoren van de vooruitgang die elke leerling boekt. De leerling moet een actieve deelnemer zijn, die zich bewust is van zijn leerproces en er een actieve rol in speelt.

Het curriculum gaat ervan uit dat de eerste taal de basis vormt voor de verwerving van de tweede taal, dat het leren in L1 en L2 gemeenschappelijke kenmerken heeft en dat het voor leerlingen belangrijk is om relevante verbanden tussen beide te leggen. Het onderwijs in de tweede taal moet, waar mogelijk, gebruik maken van bestaande of recente leercontexten in de klas van de eerste taal. Taalontwikkeling moet gezien worden als holistisch van aard, zodat ontwikkeling in één aspect het leren in een ander aspect ondersteunt.

Bij jonge leerlingen in het beginstadium zijn de receptieve vaardigheden van luisteren en lezen meestal verder gevorderd dan de productieve vaardigheden van spreken en schrijven, waarbij elk van de sleutelvaardigheden in een verschillend tempo kan verlopen. Luisteren en spreken gaan vooraf aan lezen en schrijven. Spreekvaardigheid is daarom een voorwaarde voor andere onderdelen van de taalontwikkeling. Een eerste stille periode is een algemeen kenmerk van de verwerving van een tweede taal. Dit is een periode van actieve absorptie van nieuwe geluiden en structuren, en moet worden erkend als een normale progressiefase. Vroegtijdige tweede-taal-leerders begrijpen meer dan ze kunnen uitdrukken.

Het leren kennen van en houden van een nieuwe taal wordt niet alleen bereikt door het verwerven van taalvaardigheden. De leerkracht moet ervoor zorgen dat het leren van de taal gekoppeld wordt aan en bereikt wordt door een interesse in de cultuur en de literatuur van de doeltaal. Taalvaardigheden kunnen een extra hulpmiddel zijn om empathie, bereidheid en gevoeligheid op te bouwen en onafhankelijk denken te ontwikkelen. Deze kunnen worden bereikt door gedifferentieerde, school- en curriculumoverstijgende benaderingen en bieden kansen om nieuwe dingen te ervaren, samen met de behoeften en vaardigheden om zich uit te drukken.

2.2 Specifieke didactische principes voor het onderwijzen en leren van talen

Deze kunnen worden geïdentificeerd als:

- de doeltaal gebruiken om de doeltaal te onderwijzen,
- een communicatieve context bieden voor het leren van talen,

- de doeltaal onderwijzen in een context – syntaxis en semantiek,
- het leren van een nieuwe taal expliciet koppelen aan een bestaande taal,
- zorgen voor voldoende didactische nadruk op het horen, spreken en gebruiken van de doeltaal in een context,
- taalvaardigheden (mondeling, lezen en schrijven) op een geïntegreerde manier onderwijzen, en
- leerlingen voldoende mogelijkheden bieden om de doeltaal vakoverschrijdend toe te passen.

Bij de toepassing van deze specifieke didactische principes moet aandacht worden besteed aan de specifieke behoeften van individuele leerlingen door middel van differentiatie.

2.2.1 Differentiatie

In het onderwijsproces moet rekening worden gehouden met de individualiteit van de leerling.

In het L2-onderwijs moet rekening worden gehouden met de verschillende leervoorwaarden en leervaardigheden van de leerlingen op de Europese scholen, bijvoorbeeld:

- interesse / motivatie
- leervermogen
- mate van zelfstandigheid

Dus past het L2-onderwijs de werkvormen dienovereenkomstig aan, bijvoorbeeld door een gedifferentieerd ontwerp van:

- leerinhoud
- leerstijl
- hoeveelheid werk
- leertempo
- leerlocaties
- organisatorische settings (zoals werken in tweetallen, in kleine groepjes, klassikaal)
- zelfsturend leren

Er moet ook rekening worden gehouden met specifieke taalomstandigheden, bijvoorbeeld leerlingen van wie de moedertaal niet het Romeinse alfabet gebruikt.

Het leren van L2 is een individueel proces van het verwerven van kennis en vaardigheden, dat langs individuele paden verloopt. De werkvormen en opdrachten moeten aan deze eisen voldoen. Leerkrachten moeten rekening houden met de verschillende leerstijlen en het competentieniveau van de leerlingen. De gestelde taken moeten altijd de leervordering ondersteunen.

2.2.2 Overgang (kleuterschool - basisschool – voortgezet onderwijs)

Elke taalverwerving is een reis. Het systeem van de Europese scholen wordt gekenmerkt door twee belangrijke mijlpalen op die reis: de overgang van kleuterschool naar de basisschool en de overgang van lagere school naar het voortgezet onderwijs. Bij elk van deze twee mijlpalen is het

belangrijk dat leerkrachten de balans opmaken van het leren van de leerlingen en ervoor zorgen dat de volgende fase van het leertraject stapsgewijs vordert.

2.2.2.1 OVERGANG: KLEUTERSCHOOL - BASISCHOOL

Jonge kinderen komen vaak de Europese scholen binnen met een rijke en gevarieerde taalvaardigheid die hen grote voordelen biedt op school en in het leven.

Taalbewustzijn op jonge leeftijd bevordert de Europese geest, stimuleert de motivatie, verbetert de leerhouding en ontwikkelt het vermogen om in andere talen te communiceren.

Meertaligheid en leren via een andere taal dan de dominante taal van de leerling zijn belangrijke kernwaarden van de Europese scholen. De Europese scholen bieden leerlingen contact via de talen die ze leren en met andere vreemde talen, waardoor een positieve houding van leerlingen ten opzichte van hun leerproces wordt bevorderd. Deze gunstige omgeving is cruciaal voor het succesvol leren van vreemde talen. De cognitieve voordelen van het leren van een extra taal zijn voor iedereen toegankelijk.

De kleutercyclus stimuleert het bewustzijn van kinderen voor taaldiversiteit door hun allereerste contact met de veelheid aan talen in een schoolomgeving. Dit bewustzijn is onder andere gericht op het versterken van de Europese geest en van meertaligheid. De nadruk moet liggen op taalbewustzijn als prioriteit en als basis voor de succesvolle ontwikkeling van het taalrepertoire van het kind.

Taalbewustzijnsactiviteiten worden georganiseerd in de kleutercyclus volgens de lokale omstandigheden en mogelijkheden van de school. De competenties en leerresultaten voor taalbewustzijn zijn geïntegreerd in het curriculum voor kleuteronderwijs.

Het taalbewustzijn ontwikkelt:

- een bewustwording en openheid voor verschillende talen en culturen,
- meer creativiteit en flexibiliteit in denken,
- gevoeligheid voor verschillende manieren van communiceren,
- meer dan een verzameling woorden, het geeft inzicht in de rijkdom van andere culturen,
- concentratie, geheugen en logisch denken.

Mogelijkheden voor taalbewustzijn worden zowel zorgvuldig gepland door de kleuterleerkracht als spontaan geboden in de kleuterschool, die een leef- en leeromgeving is.

Ook ouders spelen een belangrijke rol in deze context; als de eerste opvoeders van hun kind en vloeiende gebruikers van thuishalen kunnen zij de ontwikkeling van het leren van talen buiten de educatieve context ondersteunen.

Taalbewustzijn in 10 sleutelpunten

1 Het taalbewustzijn van kinderen versterken in de kleutercyclus	Algemene doelstellingen <ul style="list-style-type: none"> ▪ Taalbewustzijn ontwikkelen en de ontwikkeling van taalrepertoires in de moedertaal/dominante taal en in andere talen ondersteunen. ▪ De natuurlijke manier om te leren ontwikkelen;
--	---

<p>2 De belangrijkste voordelen van taalverwerving op jonge leeftijd.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Verhoogde nieuwsgierigheid naar taal. ▪ Verhoogd communicatief bewustzijn. ▪ Bewustzijn en openheid voor andere talen en culturen. ▪ Het is geen formeel taalonderricht; het taalbewustzijn moet op een holistische manier worden ontwikkeld via de verschillende gebieden.
<p>3 Ontwikkeling van verwante cognitieve vaardigheden</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Taalbewustzijn draagt bij aan de cognitieve groei van leerlingen door middel van communicatieactiviteiten die de ontwikkeling van taalvaardigheden, maar ook van geheugen en concentratie bevorderen. Het bevordert ook de algemene ontwikkeling van het kind. ▪ Vroeg taalbewustzijn draagt ook bij aan het bewustzijn van het kind van andere mensen om zich heen en aan de introductie van meertalig en intercultureel onderwijs vanaf jonge leeftijd. Het bevordert ook de sociale en emotionele ontwikkeling van het kind.
<p>4 De "auditieve vormbaarheid" van jonge leerlingen</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ De hersenen van een jong kind zijn nog niet gefixeerd op het gebruik van alleen de moedertaal en ze kunnen daarom verschillende geluiden beter ontvangen en reproduceren.
<p>5 Spelend leren wordt zeer gewaardeerd</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Spel is het belangrijkste leermiddel voor jonge leerlingen, dus het is erg belangrijk om veel speelse activiteiten aan te bieden om de taalvaardigheden van jonge kinderen te ontwikkelen.
<p>6 Een zorgzame omgeving</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Het is essentieel om tijdens deze taalmomenten een veilige, zorgzame omgeving te creëren die respecteert of het kind klaar is om deel te nemen. De leerkracht moedigt het kind aan en complimenteert hem/haar regelmatig met zijn/haar pogingen om te praten.
<p>7 Het belang van herhaling</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Het is essentieel dat de jonge leerling zeer regelmatig kan profiteren van deze taalmomenten door middel van routinematige, repetitieve activiteiten.
<p>8 Mobilisatie van alle zintuiglijke capaciteiten van het kind</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ De jonge leerling ontwikkelt zijn of haar bewustzijn van de melodie en het ritme van elke taal door middel van zijn of haar lichaam, stem en bewegingen
<p>9 Onderwijs aangepast aan de behoeften van de leerlingen</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ De leerkracht vindt zo rijk mogelijke activiteiten voor beginnend leren en past deze aan het niveau van het kind aan, rekening houdend met zijn of haar behoeften.

10 Constante stimulering van onderscheid en verbale productievaardigheden.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Elke taal heeft zijn eigen ritme, toon en kenmerken wat betreft de uitspraak. ▪ Het oefenen van het herhalen en uitspreken van een woord of klank uit een vreemde taal helpt leerlingen om een goed vermogen te behouden om klanken en woorden in spraak te onderscheiden of te produceren.
--	--

Het is belangrijk dat deze taalbewustzijnsactiviteiten doorgaan in de primaire cyclus en in de L2-lesSEN.

2.2.2.2. OVERGANG LAGERE CYCLUS - SECUNDAIRE CYCLUS

Elke Europese school heeft een duidelijk kader om de overgang van leerlingen van de lagere naar het voortgezet onderwijs te begeleiden. Activiteiten ter ondersteuning van een soepele overgang van leerlingen met betrekking tot L2 moeten binnen dit kader passen.

Algemene communicatie tussen de basisschool en het voortgezet onderwijs over L2

Rekening houdend met het regelmatige verloop van leerkrachten, moet er jaarlijks een vergadering worden gehouden om algemene kwesties met betrekking tot het onderwijzen en leren van L2 in de overgang van basisschoolklas P5 naar S1 te bespreken. Tijdens deze bijeenkomst moeten onderwerpen besproken worden als:

- de P5-eindtermen en S1-verwachtingen met betrekking tot de inhoud.
- de gebruikte methodes in beide cycli.
- hoe de huidige S1-leerlingen zich hebben ingewerkt in L2 in de secundaire cyclus

Specifieke communicatie tussen de basisschool en het voortgezet onderwijs over L2

Vanaf het begin van trimester 3 in P5:

- L2-leraren beginnen met het bespreken met hun leerlingen van de overgang naar L2 in S1; wat zal hetzelfde zijn en wat zal anders zijn, inclusief een toenemende nadruk op lezen en schrijven en, misschien, verschillende onderwijsbenaderingen. Leerkrachten moedigen leerlingen aan om na te denken over hun eigen opvattingen op het gebied van het leren van een nieuwe taal. Bij de overgang van de basisschool naar het voortgezet onderwijs kunnen leerkrachten nagaan hoe leerlingen zichzelf zien als taal-leerders en hoe dat kan ontwikkelen, en zo nodig hun opvattingen (van de leerlingen) herzien. S1-leerkrachten zetten de gesprekken over de taalontwikkeling voort aan het begin van S1 en bespreken die met de P5-leerkrachten op de algemene vergadering aan het begin van het schooljaar.
- P5-leerkrachten moeten de instructietaal die leerlingen nodig hebben in hun L2-lesSEN in S1 met leerlingen bespreken en hen deze taal leren.
- S1-leerkrachten/leerlingen kunnen L2-lesSEN in P5 bezoeken en de S1-ervaring bespreken. P5-leerlingen kunnen S1-lesSEN bezoeken en tijdens hun P5-lesSEN tijd nemen om hun ervaringen te bespreken.
- De P5-leerlingen en de S1-leerlingen zouden een gezamenlijk onderwijsproject kunnen uitvoeren; dit zou de P5-leerlingen helpen zich bewust te worden van de verwachtingen en aanpak in de secundaire cyclus. Dergelijke projecten moeten ook de Europese

dimensie stimuleren en plaatsvinden in een geest van het vergroten van het taalbewustzijn van leerlingen en het verder helpen ontwikkelen van het leren van talen in het algemeen.

- Er moeten ontmoetingen plaatsvinden tussen L2-leerkrachten uit het secundair en basis onderwijs om informatie uit te wisselen over de prestaties van leerlingen en hun eigen opvattingen over zichzelf als taal-leerder. Deze uitwisseling moet voorbeelden van het leren van leerlingen bevatten, inclusief taalportfolio's die zijn bijgehouden.
- Alle bijeenkomsten met de ouders van P5-leerlingen over de overgang in het algemeen moeten ook ontwikkelingen over L2 bevatten, met name in termen van verwachtingen.

2.2.3 L2-afstandsonderwijs en -leren

In uitzonderlijke gevallen kunnen *fysiek* onderwijs en leren worden opgeschort en wordt de pedagogische continuïteit gewaarborgd door afstandsonderwijs en -leren. Elke school moet de meest recente versie van het "*Beleid voor afstandsonderwijs en -leren voor Europese scholen*" gebruiken om het afstandsonderwijs en -leren te organiseren. Dit beleid beschrijft de vereisten om de pedagogische continuïteit te waarborgen, in overeenstemming met de doelen, doelstellingen en onderwijsprincipes van het systeem.

Pedagogische continuïteit is nodig om ervoor te zorgen dat leerlingen doorgaan met schoolactiviteiten die hen in staat stellen vooruitgang te boeken in hun leerproces. De voorgestelde activiteiten, waaronder regelmatige live-lessen, zijn een natuurlijke voortzetting van wat er eerder in de klas is gedaan en/of een mogelijke voorbereiding op wat er gedaan zal worden nadat leerlingen zijn teruggekeerd naar het fysiek onderwijs.

Kenmerken

1 Sturende principes	<ul style="list-style-type: none"> ▪ De focus ligt op het bieden van gestructureerde mogelijkheden om deel te nemen aan begeleide activiteiten die verband houden met het curriculum, terwijl de interactie tussen leerkrachten en leerlingen behouden blijft. ▪ Het moet mogelijk zijn om het opgedragen werk uit te voeren binnen een gepaste tijd, die duidelijk moet worden aangegeven en moet worden aangepast aan het niveau van de leerlingen. ▪ Alle voorgestelde activiteiten moeten worden gepresenteerd in eenvoudige taal die niet alleen toegankelijk is voor de leerlingen, maar ook voor alle familieleden (volwassenen of oudere broers en zussen, neven en nichten, grootouders) die een achtergrond in de L2 kunnen hebben en die de leerlingen kunnen helpen en met hen kunnen communiceren via de L2. ▪ De succescriteria moeten in eenvoudige taal worden meegedeeld; dit zal helpen om de kinderen bij de taken te betrekken en zal het gevoel van de kinderen dat ze iets bereikt hebben, versterken. ▪ Om de online les te vergemakkelijken en voor te bereiden en de nieuwsgierigheid van de leerlingen naar de les te stimuleren, kan het heel nuttig zijn om de leerlingen vooraf informatie en documenten te geven ("flipped classroom"). ▪ Leerkrachten moeten interacties tussen leerlingen vergemakkelijken. In de klas gebeuren deze op een informele manier; leerlingen
-----------------------------	---

	<p>vertellen elkaar over hun weekend, wisselen nieuwtjes uit, lachen enz. Al deze momenten zijn essentieel voor de samenhang van de groep en cultiveren een positieve leeromgeving voor leerlingen.</p>
<p>2 Plezier in leren</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Een programma voor het onderwijzen en leren van de L2-taal op afstand voor kinderen in het basisonderwijs moet zeer interactief zijn. Het moet de vijf zintuigen en de verbeelding aanspreken en de kinderen een belangrijk onderdeel van het leerproces maken; een kindvriendelijk programma geeft kinderen iets te doen! Het is belangrijk om in een vriendelijke en ontspannen sfeer te werken. ▪ De constructieve en bevestigende houding van de leerkracht is essentieel om het vertrouwen en het plezier van de leerlingen in het leren van talen op afstand te vergroten. ▪ Een goed programma voor taalverwerving op afstand voor leerlingen heeft veel verschillende activiteiten nodig. Het kan interessant zijn om dezelfde les op verschillende manieren te onderwijzen en te consolideren. Een les over getallen kan bijvoorbeeld in een liedje worden gegeven. Ze kan ook worden onderwezen in een verhaal of een spel, zodat kinderen niet moe worden van dezelfde inhoud, maar toch voldoende gelegenheid krijgen om te oefenen en het geleerde toe te passen. ▪ Verhalen vertellen is een goede manier om de verbeelding van de leerlingen aan te spreken. ▪ Het is belangrijk om verschillende media te gebruiken en oefeningen te doen om de schermtijd te beperken: lezen, luisteren, herhalen, spelen, opnemen, observeren, knutselen, koken, de taal horen in de lokale omgeving, foto's maken van voorbeelden van geschreven taal en nieuwe woordenschat in de lokale omgeving enz.
<p>3 Structuur van online lessen met speciale nadruk op sociale interactie</p>	<p>Belangrijke momenten in alle online taallessen</p> <p>De lesfasen zijn gelijkwaardig tussen P1/P2/P3 en P4/P5, het is het niveau van de complexiteit van het materiaal dat het essentiële verschil uitmaakt, evenals de geleidelijke introductie van schrijven.</p> <p>Startrituelen</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ De leerlingen verwelkomen: een samenhangsgevoel creëren <ul style="list-style-type: none"> ○ Leerlingen moeten individueel verwelkomd worden als ze aankomen; waar leerlingen informeel met elkaar omgaan in de fysieke ruimte, moet de leerkracht dit in de online ruimte expliciet faciliteren door leerlingen informeel met elkaar te laten praten als ze aankomen. ○ Aan het begin van de les moet er een voorspelbaar patroon van activiteiten voor de leerlingen zijn om de sessie te beginnen, bijvoorbeeld:

- het delen van nieuws waarbij de leerkracht wat nieuws kan inbrengen of de nieuwsgierigheid van de leerlingen kan stimuleren door een interessante vraag te stellen,
- het afstemmen van de leerlingen op de taal, waarbij de leerkracht de taal modelleert om te herhalen wat eerder is geleerd,
- de les beginnen met groepsroutines/-rituelen, waaronder liedjes, rijmpjes en spelletjes.

Inhoud van de les

- Eerder geleerde inhoud kan worden herhaald door middel van spelletjes, waarbij alle leerlingen samenwerken om te slagen en de resultaten worden bijgehouden, zodat elke les een nieuw doel kan worden gesteld. Deze spelletjes vereisen de deelname van iedereen en dat iedereen goed samenwerkt. Deze samenwerkingsspellen zijn vooral nuttig in de online setting waar leerlingen geïsoleerd zijn van hun klasgenoten. Je zou bijvoorbeeld gebruik kunnen maken van de thuissituatie en leerlingen vragen om verschillende dagelijkse voorwerpen te zoeken en ze naar het scherm te brengen.
- Lessen moeten beginnen met gekende inhoud; dat moedigt leerlingen aan om al geleerde taal te gebruiken om zelfstandig hun eigen zinnen op te bouwen. Dit is een zeer waardevolle leeractiviteit die vooral nuttig is in een online leeromgeving, waar leerlingen gescheiden zijn van hun medeleerlingen.
- Nieuwe inhoud moet expliciet worden geïntroduceerd, voortbouwend op al bekende inhoud; het gebruik van visuele middelen is nog belangrijker in de online-omgeving, zowel om de inhoud aan te leren als om begrip te kweken. Zo kunnen leerlingen emoji's tekenen om begrip te tonen, leerlingen kunnen hun antwoorden laten zien en leerlingen kunnen naar gegeven antwoorden kijken.
- Laat de leerlingen deelnemen aan oefeningen en quizen waarbij de leerlingen samenwerken.
- Tijdens de les moeten regelmatig samenvattende fasen worden gebruikt om de verschillende fasen van de les te markeren en consolidatie mogelijk te maken.
- Hardop formuleren helpt het klankbewustzijn te ontwikkelen.

Afsluitende rituelen

- Navragen wat moeilijk/makkelijk/leuk/interessant/vervelend was.
- De leerlingen feedback geven over de les, met inbegrip van observaties over de resultaten, de vooruitgang en de deelname. Leerlingen die een belangrijke bijdrage aan de les hebben geleverd, kunnen worden geprezen; dit kan gaan om prestaties of vooruitgang, inzet of het stellen van belangrijke of interessante vragen.
- Leerlingen aanmoedigen om elkaar feedback te geven.
- Het uitgangspunt voor de volgende les bepalen.

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Een uitdaging of interessante vraag stellen aan de leerlingen om over na te denken of te onderzoeken voor de volgende les. ▪ Leerlingen uitnodigen om oefeningen voor te bereiden voor hun medeleerlingen op basis van de lesstof en deze oefeningen gebruiken aan het begin van de volgende les. ▪ De lessen eindigen met groepsroutines, waaronder liedjes, rijmpjes en spelletjes.
<p>4 Inhoudelijke leeractiviteit en</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Voor zover mogelijk moeten online lessen zorgen voor educatieve continuïteit binnen de syllabus. ▪ Door gebruik te maken van de verbeterde visuele mogelijkheden in online leren, kan echter overwogen worden om kunst en ambacht en sport te gebruiken als media om de taal te onderwijzen. Nogmaals, in beide gevallen verhoogt de sterke visuele en actieve leerdimensie van deze lessen de betrokkenheid van de leerlingen, maakt het een blootstelling aan een stroom van de taal mogelijk en voorziet het de leerlingen van een context waarin ze de taal kunnen begrijpen. ▪ Bovendien kunnen sommige activiteiten worden voorgesteld die verband houden met andere vakken: het uitvoeren van een experiment in wetenschap of technologie om een verband te leggen tussen wat wordt gezegd en wat wordt gedaan, artistieke productie, het leren van een lied, het bekijken van een videoreportage die is aangepast aan de leeftijd van het kind in Wereldoriëntatie, enz. Leerlingen kunnen een paar vragen beantwoorden als onderdeel van dit werk.
<p>5 Een multi-zintuiglijke omgeving</p>	<p>Een multi-zintuiglijke benadering van het onderwijzen en leren van talen</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ De online leercontext bevordert de ontwikkeling van receptieve taalvaardigheden; in de online leercontext moeten leerlingen natuurlijk bewuster luisteren omdat ze zich op afstand bevinden, terwijl de online context verbeterde visuele mogelijkheden biedt om de leerervaring te verrijken. ▪ Het gebruik van kinesthesie (vertrouwen op zintuiglijke kanalen: zicht, gehoor, tast, smaak, zelfs reuk - als de gelegenheid zich voordoet) maakt het mogelijk om emoties te integreren in het leren en verbetert het memoriseren. Dus mensen laten mimen, gebaren associëren met spraak, kleur met natuur of functie, zingen met tekst, smaak met een recept, beeld met een woord, je ogen sluiten om beter te horen, het geluid dempen om beter te observeren, zijn allemaal manieren om op de zintuigen te vertrouwen om de perceptie te verrijken, de leerstappen te consolideren en het memoriseren te versterken. ▪ Soms volstaat het om een gebaar te maken (kinesthetische herinnering) om de leerlingen te helpen zich het eerder geleerde te herinneren. Bepaalde gebaren en handelingen kunnen geassocieerd worden met bepaalde taal (woordenschat, zinnen, geluiden). Dezelfde

	<p>gebaren moeten consequent gebruikt worden door de leerkracht als deze het leren succesvol wil bevorderen.</p>
<p>6 Formaat</p>	<p>Met inachtneming van de richtsnoeren in punt 3 over hoe online lessen gestructureerd moeten worden, zijn er verschillende manieren waarop leerkrachten de les kunnen organiseren; leerkrachten kunnen een aantal van deze opties in dezelfde les kiezen.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ De leerkracht kan met de hele klas aan dezelfde taak werken; het is belangrijk om te onthouden dat elke les moet beginnen met de hele klas en de leerkracht die in gesprek gaan met elkaar. ▪ De leerkracht kan met groepjes leerlingen werken terwijl de andere leerlingen in de klas zelfstandig in groepjes of individueel werken. Alle leerlingen kunnen aan dezelfde taak werken of de taak kan gedifferentieerd zijn om ze aan verschillende groepen of individuen binnen de klas aan te passen. Wanneer deze aanpak wordt gebruikt, is het belangrijk om regelmatig plenaire sessies te houden om leerlingen te bevestigen dat ze goed bezig zijn, ze opnieuw te helpen focussen, hen in staat te stellen hun leerproces te bespreken, hun leerproces zelf te evalueren en ruimte te bieden om vragen te stellen. ▪ Terwijl een online les voorziet in direct contact tussen de leerkracht en de leerling, kan de leerkracht beslissen om video, audio of andere online leermiddelen te gebruiken om een bepaald leerpunt te introduceren, uit te leggen, te consolideren of toe te passen. In deze gevallen mag het hulpmiddel de les niet domineren en de interactie tussen de leerkracht en de leerling niet verstoren. Een andere effectieve aanpak zou kunnen zijn dat leerlingen tijdens hun groeps- of individuele werk in de les reageren op het online leermiddel. In sommige gevallen kan de leerkracht, afhankelijk van het leermiddel, beslissen om het te gebruiken als basis voor een videoles voor eerder of later gebruik (voorbereidende taak of huiswerk). Het aanbod van en de variatie in online leermiddelen voor leerlingen zal waarschijnlijk zeer boeiend voor hen zijn; de leerkracht kan in één les de tijd nemen om interesse en nieuwsgierigheid op te wekken voor een online leermiddel dat in een volgende les gebruikt kan worden (zie ook punt 9 van dit hoofdstuk voor aanvullend advies over digitale hulpmiddelen en het gebruik ervan).
<p>7 Thuis-situatie</p>	<p>De thuissituatie moet een context voor leren zijn.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Door de thuisdimensie van de lessen te versterken door een actieve thuisleeractiviteit toe te wijzen, worden de leerlingen betrokken bij het gebruik van de L2-taal, bv. het spelen van rollenspellen met hun familie. Afhankelijk van persoonlijke omstandigheden is het voor sommige gezinnen mogelijk om hun rollenspel tijdens de les online uit te voeren. Leerlingen kunnen ook vanaf verschillende plaatsen in hun huis inloggen en die specifieke omgeving gebruiken voor L2-leeractiviteiten. ▪ De thuissituatie biedt veel mogelijkheden voor het oefenen van mondelinge taal. Ouders moeten worden aangemoedigd om een rustig moment in te plannen voor gesprekken over activiteiten in het dagelijks

	<p>leven, zodat hun kinderen de tijd hebben om de geleerde taal te gebruiken.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Steun van de ouders is een sleutelfactor voor het succes van taalonderwijs op afstand. Familieleden moeten zo vaak mogelijk bij spelletjes en taalgerelateerde activiteiten worden betrokken. Sommige van deze activiteiten kunnen ook online worden gedaan met leden van de familie, als zij een band hebben met de L2. De kinderen zullen het leuk vinden om les te geven of uit te leggen aan hun familie!
<p>8 Beoordeling op afstand</p>	<p>Bij alle beoordelingen op afstand moeten de leerkrachten een begripvolle en constructieve houding aannemen, die aanmoedigt, complimenteert, prestaties waardeert en vooruitgang erkent. Leerkrachten moeten een leercultuur bevorderen die leerlingen faciliteert en aanmoedigt. Ze zorgen voor eerlijke en gelijke behandeling, welzijn, gezondheid, veiligheid en leerontwikkelingen voor alle leerlingen.</p> <p>Goede beoordelingen op afstand omvatten:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ het stellen van toegankelijke doelen, het aanpassen ervan aan de leerlingen en het betrekken van de leerlingen bij het vaststellen van deze doelen; ▪ vooruitgang zichtbaar maken voor leerlingen; ▪ de leerlingen leiden in een gesprek over hun leren; ▪ hoe denken leerlingen zelf dat ze het doen? ▪ wat kunnen de leerlingen aan het eind van de les zeggen/doen? ▪ wat hebben de leerlingen aan het eind van de les geleerd? ▪ hoe kunnen de leerlingen wat ze geleerd hebben in de toekomst gebruiken en toepassen? ▪ formatieve evaluatie moet worden bevorderd als sleutel tot intellectuele vooruitgang, ondersteund door tijdige en persoonlijke feedback; ▪ de leerkracht moet de voortgang kunnen volgen, bijvoorbeeld door één of meer foto's van de prestaties per e-mail of sms te ontvangen. Beoordeling op afstand kan ook gebaseerd zijn op het opbouwen van een portfolio, dat wil zeggen dat er een leerverslag wordt bijgehouden om de taalbiografie van de leerling vast te stellen. Naast de prestaties die in de klas worden geleverd, kan er ook regelmatig een beoordeling worden gemaakt van het niveau van het contact met talen buiten de school. Op deze manier wordt de leerling ondersteund bij de opbouw van zijn of haar meertalige en multiculturele identiteit.
<p>9 Digitale hulpmiddelen en het gebruik ervan</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Met de komst van digitale technologie maken veel hulpmiddelen het mogelijk om een database van geluidsfragmenten op te bouwen die leerlingen voortdurend kunnen gebruiken: thuis, op school, alleen of met hun familie. Deze soundtracks kunnen kleuterrijmpjes, gedichten, liedjes, korte verhalen en albums bevatten die in de klas zijn gehoord

en geleerd, of zelfs dialogen en schetsen die door leerlingen zijn gemaakt en door de leerkracht zijn opgenomen.

- In deze geluidsfragmenten kan een hele reeks authentieke video- en audiobronnen worden opgenomen die leerlingen boeiend zullen vinden en die hen zullen blootstellen aan een natuurlijk ritme van de taal. Wanneer dergelijke hulpmiddelen worden gebruikt, kan de leerkracht een eenvoudige samenvatting geven van wat er op het scherm gebeurt en andere oefeningen doen om het leren te consolideren.
- Het is ook mogelijk digitale technologie te gebruiken om het spreken van leerlingen op te nemen, zodat ze naar zichzelf kunnen luisteren en zich bewust worden van hun vaardigheden (zoals uitspraak en conversatie).
- De volgende link is opgesteld door het Centraal bureau om leerkrachten te helpen bij het maken en delen van video's: <https://eursc.sharepoint.com/sites/PedagogicalDevelopment/SitePages/How-to-create-and-share-videos.aspx>
- Een groot voordeel van de video is dat het kind die kan gebruiken op een moment dat dit het gezin uitkomt, dat die gepauzeerd kan worden en dat de video de betrokkenheid van ouders en familie kan faciliteren, waarbij het kind en het gezin het leuk vinden om samen naar de video te kijken. Het leren van de video kan beoordeeld worden tijdens online lessen.
- Video's kunnen met succes gebruikt worden tijdens online lessen. In de context van afstandsonderwijs kan een combinatie van online lessen en video's worden gebruikt.

3. LEERDOELEN

In dit hoofdstuk houdt het CURRICULUM rekening met hoe lesgeven en leren de afgelopen jaren zijn ontwikkeld. Het concept van competentiegericht leren en onderwijzen en het afstappen van de term en het concept van leerdoelen is algemeen aanvaard, vooral in termen van het onderwijzen en leren van taal. Daarom wordt vanaf nu de term "competenties" gebruikt. Deze term en dit concept benadrukken ook de leerling als een deelnemer in zijn leerproces die competenties opbouwt. Dit concept komt overeen met het huidige begrip van onderwijzen en leren.

Dit curriculum biedt een competentiekader dat rekening houdt met de communicatieve, linguïstische, culturele en dynamische aspecten van het leren van talen en dat zich in het bijzonder richt op de SLEUTELCOMPETENTIES VAN DE EU. De vermelde leercompetenties zijn richtlijnen in dit leercontinuüm op primair niveau.

Ze zijn onderverdeeld in de volgende vier delen:

3.1. Competenties in taalactiviteiten met betrekking tot 'luisteren en begrijpen', 'gesproken interactie' en 'gesproken productie', 'begrijpend lezen' en 'schrijven'.

3.2. De acht sleutelcompetenties van de EU

3.3. Dynamische competenties, waaronder communicatieve, interculturele, sociale en strategische competenties

3.4. Competenties op cultureel en literair gebied.

3.1 Competenties in taalactiviteiten

De communicatieve taalcompetentie van de taal-leerder/gebruiker wordt geactiveerd bij het uitvoeren van de verschillende *taalactiviteiten*, waaronder

- **LUISTEREN EN BEGRIJPEN**
- **GESPROKEN INTERACTIE**
- **GESPROKEN PRODUCTIE**
- **BEGRIJPEND LEZEN**
- **SCHRIJVEN**

Het Gemeenschappelijk Europees Referentiekader voor Talen (CEFRL), gecreëerd door de Raad van Europa en met een overweldigende meerderheid aangenomen, werd een overeengekomen instrument op zowel Europees als internationaal niveau. Het biedt definities op een schaal van zes niveaus. Dit referentie-instrument, dat nu niet alleen in alle Europese landen wordt gebruikt, maar ook wereldwijd, wordt een essentieel hulpmiddel voor het plannen, structureren en evalueren van taalonderwijs. Het CEFRL biedt een kader om tegemoet te komen aan de behoeften van de individuele leerling en is een zeer nuttig instrument om het leerproces te volgen, het onderwijs te plannen en te structureren door differentiatie volgens de verschillende prestatieniveaus in de taalklas.

Het taalonderwijs op de Europese scholen is geharmoniseerd door het definiëren van verwachte prestatieniveaus in bepaalde fasen van het onderwijs. Voor L2 is niveau A2 het minimumniveau dat aan het einde van de basisschool wordt verwacht, en veel leerlingen zullen dit niveau naar verwachting overtreffen. Wat betreft planning, rekening houdend met de heterogeniteit van leerlingen in klassen variërend van beginners tot L2-moedertaalsprekers, biedt dit curriculum lijsten met doelstellingen volgens de niveaus **A1**, **A2** en **B1** om aan alle behoeften van de individuele leerlingen in een klas van de Europese scholen te voldoen. Het is mogelijk dat de

leerlingen niet voor alle competenties tegelijk op hetzelfde niveau zitten. Het CEFRL is een referentiekader waarmee aan de werkelijke behoeften van de individuele leerlingen kan worden voldaan door gedifferentieerde taken te stellen om ervoor te zorgen dat hun taalvaardigheid zich ontwikkelt zoals het hoort. De paden naar taalvaardigheid in de tweede taal worden gedefinieerd in een doorlopend leerproces, dat de kern vormt van het plannings- en beoordelingsproces.

De tabellen in dit curriculum beschrijven de algemene definities van de competenties die op primair niveau moeten worden bereikt. Het zijn aangepaste versies van het CEFRL die zijn aangepast aan de specifieke situaties van de leerlingen in het basisonderwijs in de Europese scholen.

Op basis van deze competentietabellen zullen de syllabi in het Engels, Frans, Duits en Nederlands inhoudelijke implementaties en praktische onderwijsvoorbeelden bieden.

	A1	A2	B1
Leerlingen...			
LUISTEREN EN BEGRIJPEN	<p>... volgen spraak die zeer langzaam en zorgvuldig gearticuleerd is, met lange pauzes voor de leerlingen om de betekenis erbij te bedenken.</p> <p>... begrijpen een paar bekende woorden en zinnen (zoals beschrijvingen, instructies).</p> <p>... begrijpen basiszinnen over zichzelf, hun familie en directe omgeving.</p>	<p>... begrijpen zinnen en hoogfrequent gebruikte woorden die betrekking hebben op persoonlijke en alledaagse zaken.</p> <p>... begrijpen de hoofdpunten van korte, duidelijke, eenvoudige boodschappen en aankondigingen.</p> <p>... begrijpen een grotere woordenschat in vertrouwde situaties.</p>	<p>... begrijpen eenvoudige feitelijke informatie en herkennen algemene boodschappen en specifieke details, mits de spraak duidelijk gearticuleerd is.</p> <p>... begrijpen de hoofdpunten van duidelijke standaardspraak over vertrouwde zaken die regelmatig voorkomen in het dagelijks leven, inclusief korte verhalen.</p> <p>... begrijpen onbekende en technische taal.</p>

	<p>... begrijpen de hoofdpunten van een korte gesproken passage of verhaal.</p> <p>... herkennen een aantal veel voorkomende talen in hun spreekomgeving en beginnen veel voorkomende zinnen op te merken.</p>	<p>... gaan over van het begrijpen van kortere naar langere verhalen en gesproken passages in authentieke situaties.</p> <p>... reageren op vaak voorkomende zinnen in een vaak gehoord taalbereik.</p> <p>... beginnen overeenkomsten en verschillen op te merken tussen hun moedertaal, L1 en hun L2.</p>	<p>... begrijpen de essentie van een reeks authentieke passages en vatten attitudes en emoties in passages en verhalen en trekken conclusies.</p> <p>... gebruiken vaak voorkomende zinnen en woordenschat uit hun taalomgeving om te communiceren met leeftijdgenoten die deze talen spreken.</p> <p>... beseffen dat bepaalde taalstructuren in hun moedertaal, L1, niet altijd een equivalent hebben in L2 en weten hoe ze deze structuren in hun L2 moeten manipuleren.</p>
<p>GESPROKEN INTERACTIE</p>	<p>... communiceren op een eenvoudige manier over vertrouwde onderwerpen en het dagelijks leven.</p> <p>... stellen en beantwoorden eenvoudige vragen.</p>	<p>... gebruiken eenvoudige technieken om een eenvoudig persoonlijk gesprek te beginnen, gaande te houden en af te sluiten.</p> <p>... communiceren over routinetaken die een eenvoudige en directe uitwisseling van informatie vereisen.</p>	<p>... zijn zelfverzekerd in het gebruik van een reeks technieken om een gesprek van redelijke lengte te beginnen, gaande te houden of te beëindigen.</p> <p>... kunnen alledaagse situaties zelfstandig aan. Leerlingen kunnen hun ideeën over abstracte en culturele onderwerpen verwoorden en bespreken met behulp van formeler taalgebruik.</p>

	<p>... drukken voorkeuren uit.</p>	<p>... kunnen zeer korte sociale uitwisselingen aan.</p> <p>... zoeken en geven informatie.</p> <p>... drukken voorkeuren uit en motiveren deze.</p>	<p>... gaan onvoorbereid een gesprek aan en houden dit gaande.</p> <p>... komen tussenbeide in een discussie over een bekend onderwerp met behulp van een geschikte zin om het woord te krijgen.</p> <p>... wisselen relevante informatie met vertrouwen uit, controleren en bevestigen deze.</p> <p>... uiten emoties en verbeelding en leven zich in in de ideeën van anderen.</p> <p>... zijn voorbereid op <i>interviews over onderwerpen die hen interesseren.</i></p> <p>... kunnen omgaan met uitdagende situaties <i>waarin ze hun standpunt moeten verdedigen.</i></p>
<p>GESPROKEN PRODUCTIE</p>	<p>... gebruiken een zeer elementaire reeks geïsoleerde woorden, zinnen en eenvoudige uitdrukkingen over persoonlijke details en behoeften van een concreet type; er is beperkte beheersing van grammaticale structuren en de uitspraak kan met moeite worden begrepen door moedertaalsprekers.</p>	<p>... gebruiken een toereikende woordenschat voor de uitdrukking van communicatieve basisbehoeften met een bevredigende uitspraak, maar met behoud van een buitenlands accent. Leerlingen kunnen eenvoudige grammaticale structuren correct gebruiken, hoewel ze nog steeds</p>	<p>... gebruiken een toereikende woordenschat om zich met enige omwegen uit te drukken over de meeste onderwerpen die relevant zijn voor hun dagelijks leven, zoals familie, hobby's en interesses, school, reizen en actuele gebeurtenissen; de uitspraak is duidelijk verstaanbaar, hoewel er soms een duidelijk</p>

	<p>... gebruiken eenvoudige zinnen en uitdrukkingen om bekende mensen en plaatsen te beschrijven en uit te leggen, om lijsten te maken.</p> <p>... verbinden woorden of woordgroepen met eenvoudige lineaire verbindingswoorden zoals 'en' of 'dan'.</p> <p>... kunnen eenvoudige gedichten opzeggen, liedjes zingen en toneelstukjes opvoeren.</p>	<p>systematisch enkele basisfouten maken.</p> <p>... houden een voorbereide spreekbeurt van toenemende lengte om een eenvoudige presentatie over vertrouwde onderwerpen met toenemende vlotheid te houden en de hoofdpunten van een verhaal te vertellen.</p> <p>... verbinden zinnen met complexere verbindingswoorden zoals 'maar' en 'omdat'.</p> <p>... kunnen steeds complexere gedichten opzeggen, liedjes zingen en toneelstukjes opvoeren.</p>	<p>buitenlands accent aanwezig is; leerlingen beheersen de grammaticale structuren goed, hoewel er enige invloeden van de moedertaal zijn.</p> <p>... geven blijk van zelfvertrouwen in het gebruik van een reeks technieken om een gesprek van redelijke lengte te beginnen, gaande te houden of te beëindigen.</p> <p>... houden in formele en informele situaties een steeds langer en uitgebreider betoog waarin ze laten zien dat ze kunnen presenteren, vertellen, uitleggen en samenvatten, en gedachten kunnen verwoorden over abstracte of culturele onderwerpen zoals muziek en film.</p> <p>... koppelen een reeks kortere, discrete eenvoudige elementen tot een samenhangende, lineaire opeenvolging van punten.</p> <p>... kunnen steeds complexere gedichten vertellen en voordragen, liedjes zingen en toneelstukjes opvoeren.</p>
--	---	--	--

<p>BEGRIJPEND LEZEN</p>	<p>... begrijpen bekende namen, woorden en eenvoudige zinnen.</p> <p>... herkennen bekende woorden in eenvoudige teksten en lezen deze hardop.</p> <p>... begrijpen bekende geschreven zinnen (bv. etiketten en instructies).</p> <p>... begrijpen eenvoudige passages (bv. briefkaarten, e-mails).</p>	<p>... begrijpen en lezen zelfstandig korte, eenvoudige teksten.</p> <p>... vinden informatie in langere teksten.</p> <p>... beginnen de context te gebruiken om de betekenis van onbekende woorden te achterhalen.</p> <p>... begrijpen de kern en de belangrijkste punten van een langere tekst.</p> <p>... gebruiken woordenboeken en naslagwerken op internet.</p>	<p>... lezen en begrijpen een breed scala aan teksten in verschillende formaten.</p> <p>... identificeren en halen informatie uit de tekst.</p> <p>... begrijpen langere passages.</p> <p>... herkennen in teksten de houding, emoties, standpunten enz. van mensen.</p> <p>... vinden informatie over een specifiek onderwerp in een reeks teksten.</p> <p>... herkennen de belangrijkste boodschappen in uitgewerkte authentieke teksten, bv. teksten over onderwerpen in andere vakken.</p> <p>... beginnen verbanden te leggen met andere teksten over hetzelfde thema of geschreven door dezelfde auteur.</p>
<p>SCHRIJVEN</p>	<p>... kopiëren correct korte zinnen.</p>	<p>... schrijven zelfstandig korte, eenvoudige samengestelde zinnen die verbonden zijn met eenvoudige</p>	<p>... produceren in een reeks teksten in verschillende genres ononderbroken teksten die over het</p>

		<p>verbindingswoorden zoals 'en', 'maar' en 'omdat'; ze kunnen met redelijke fonetische nauwkeurigheid (maar niet noodzakelijkerwijs in volledige standaardspelling) korte woorden schrijven die in hun mondelinge woordenschat voorkomen.</p>	<p>algemeen begrijpelijk zijn.</p>
	<p>... schrijven eenvoudige woorden, zinnen en, met ondersteuning, korte zinnen.</p>	<p>... schrijven diverse teksten volgens een model met behulp van woordenboeken, flashcards, enz.</p>	<p>... kiezen de juiste schrijfvorm voor een bepaalde taak, ordenen en herschrijven inhoud en ideeën om een samenhangend en grotendeels accuraat stuk schrijfwerk te produceren.</p>
	<p>... vullen formulieren in die <i>persoonlijke gegevens en voorkeuren vereisen</i>.</p>	<p>... beginnen in te zien dat geschreven taal anders is dan gesproken taal.</p>	<p>... verwerken mondelinge taal op de juiste wijze in hun geschreven teksten.</p>

3.2. De acht sleutelcompetenties van de EU

De sociale ontwikkeling laat steeds meer veranderingen zien en elk individu moet worden voorbereid op positieve participatie aan de samenleving. Levenslang leren is hiervoor onmisbaar.

De onderlinge verbondenheid van aspecten van het leven bevordert de flexibiliteit in het omgaan met snelle veranderingen in alle contexten.

De integratie van de acht sleutelcompetenties voor een leven lang leren in alle leergebieden van het schoolonderwijs helpt elke leerling zich zo optimaal mogelijk te ontwikkelen.

Naast het leren van vakken is ook het leren van andere competenties belangrijk voor de ontwikkeling van onze jeugd. De volgende lijst stelt voor hoe de sleutelcompetenties in L2 ontwikkeld zouden kunnen worden als we kijken naar de *Sleutelcompetenties voor een leven lang leren in de Europese scholen*.

In het curriculum voor L2 worden de acht sleutelcompetenties met betrekking tot de tweede taal ingedeeld in KENNIS, VAARDIGHEDEN en ATTITUDES. De afzonderlijke items vormen geen classificatie, maar moeten worden gezien als een lijst.

(1) GELETTERDHEID (L1)

KENNIS

- Basiskennis woordenschat "*Welke woorden komen uit de L2?*"
- Basiskennis grammatica
- "*Wat zijn de belangrijkste verschillen met de L2?*"
- Kennis over verschillen in uitdrukking, bv. idiomen
- Kennis over verschillen in klanken en uitspraak
- Kennis over taalkundige bijzonderheden van interculturele communicatie
- Kennis over het effect van taal
- Kennis over dialecten en regionale kenmerken

VAARDIGHEDEN

- Vergelijkingen maken tussen L2 en L1
- Taalbewustzijn ontwikkelen
- Het effect van taal leren gebruiken
- Adequaaf spreken en schrijven
- Informatie verzamelen en verwerken
- Feiten op een begrijpelijke en samenhangende manier presenteren

ATTITUDES

- Culturele diversiteit erkennen
- Nieuwsgierigheid naar het goed leren inzetten van de talen
- Interesse tonen in interculturele communicatie

(2) MEERTALIGHEID (L2)

KENNIS

- Basiskennis van woordenschat, grammatica, uitdrukkingen, uitspraak
- Basiskennis van de functionele voertaal (L2) in de klas
- Kennis over taalkundige bijzonderheden van interculturele communicatie
- Kennis van functionele instructies in L2

VAARDIGHEDEN

- Mondeling communiceren op een manier die past bij de spreker en het doel van het gesprek
- Teksten lezen en begrijpen
- Schriftelijk communiceren op een gepaste manier
- Vergelijkingen kunnen maken met L1
- Functionele instructies kunnen begrijpen

- Functionele operationele taal gebruiken in verschillende situaties

ATTITUDES

- Culturele diversiteit erkennen
- Nieuwsgierigheid naar talen uitdrukken
- Interesse tonen in interculturele communicatie

(3) WISKUNDIGE COMPETENTIE EN COMPETENTIE IN WETENSCHAPPEN, TECHNOLOGIE EN TECHNIEK

(A) WISKUNDIGE COMPETENTIE

KENNIS

- Kennis over getallen en maateenheden, ook in andere culturen
- Kennis over verschillen in rekenkundige bewerkingen
- Kennis over verschillen in de presentatie van wiskundige bewerkingen
- Kennis over verschillen in terminologie

VAARDIGHEDEN

- Tellen in andere talen
- Niet-lineaire teksten lezen
- Argumenteren en motiveren

ATTITUDES

- Verbanden begrijpen

(B) BASISCOMPETENTIE IN WETENSCHAPPEN EN TECHNIEK

KENNIS

- Kennis over basismethoden van wetenschappelijk onderzoek

VAARDIGHEDEN

- Informatie zoeken en geven
- Veranderingen in natuurlijke processen begrijpen en verklaren
- Een gevoel van verantwoordelijkheid voor de natuur ontwikkelen
- Gevonden gegevens gebruiken

ATTITUDES

- Nieuwsgierig zijn
- Duurzaamheidsaspecten in overweging nemen

(4) DIGITALE COMPETENTIE

KENNIS

- Gebruik van internet en communicatie via digitale media (mail, netwerktoepassingen) voor school; informatie-uitwisseling, samenwerking en leren
- Kennis over kwesties met betrekking tot validiteit en betrouwbaarheid
- Kennis van wettelijke en ethische beginselen
- Gebruik van verschillende toetsenborden

VAARDIGHEDEN

- Informatie verzamelen en verwerken
- Informatie kritisch gebruiken

ATTITUDES

- Digitale media kritisch gebruiken
- Reflecteren op verworven informatie

(5) PERSOONLIJKE, SOCIALE EN LEREN-LERENCOMPETENTIE

KENNIS

- Kennis over leerstrategieën
- Kennis over eigen sterke en zwakke punten

VAARDIGHEDEN

- Leerstrategieën toepassen
- Het eigen leren efficiënt leren organiseren
- Reflecteren op het eigen leren
- Zelfstandig leren oefenen
- Samen leren in heterogene groepen
- Informatie en ondersteuning gebruiken

ATTITUDES

- Motivatie en zelfvertrouwen ontwikkelen
- Ontwikkelen van probleemoplossende strategieën

6) BURGERSCHAPSCOMPETENTIE

(A) Sociale competentie

KENNIS

- Kennis over gezonde levensstijl
- Kennis over gedrag en omgangsvormen

- Kennis over de eigen nationale culturele identiteit en die van anderen, en het verband met de Europese identiteit

VAARDIGHEDEN

- Constructief communiceren in verschillende omgevingen
- Verschillende standpunten begrijpen en compromissen vinden
- Frustraties constructief kunnen uiten

ATTITUDES

- Bereidheid tot samenwerking kunnen formuleren
- Bereidheid om intercultureel te communiceren
- Diversiteit waarderen
- Vooroordelen overwinnen
- Bereidheid tot compromissen tonen
- Duurzaam handelen

(B) Burgerschapscompetentie

KENNIS

- Kennis over algemene mensenrechten en over kinderrechten in het bijzonder
- Kennis over de dagelijkse actualiteit
- Basiskennis over de structuren van de EU

VAARDIGHEDEN

- Ontwikkelen van een bewustzijn van Europese diversiteit en culturele identiteit

ATTITUDES

- Ontwikkelen van het gevoel deel uit te maken van een stad, een regio, een land, Europa en de wereld
- Respect voor gemeenschappelijke waarden

7) ONDERNEMERSCOMPETENTIE

KENNIS

- Mogelijkheden creëren om deel te nemen aan schoolactiviteiten
- Kennis van (financiële) regels en wetten

VAARDIGHEDEN

- Initiatieven nemen
- Mogelijkheden creëren voor schoolactiviteiten om schoolevenementen op te zetten
- Plannen en organiseren
- Zelfstandig en in teamverband werken
- Creativiteit ontwikkelen binnen activiteiten

- Doorzettingsvermogen ontwikkelen
- Rekening houden met financiële aspecten bij het plannen van projecten

ATTITUDES

- Bereidheid tonen om individuele en gemeenschappelijke doelen te bereiken

8) COMPETENTIE INZAKE CULTUREEL BEWUSTZIJN EN CULTURELE EXPRESSIE

KENNIS

- Kennis van lokale, nationale, Europese en internationale gebruiken en feesten
- Kennis over culturele bijzonderheden

VAARDIGHEDEN

- Cultuur waarderen en ervan genieten
- De eigen cultuur en die van anderen vergelijken
- Culturele tradities vieren

ATTITUDES

- Blijk geven van het vermogen en de interesse om nieuwe manieren van culturele expressie te zien en waarderen

3.3. Dynamische competenties

De klaslokalen van de Europese scholen vormen vaak een meertalige leeromgeving. Het is daarom belangrijk voor leerkrachten om rekening te houden met het bestaande meertalige potentieel in het onderwijs- en leerproces.

Voor de ontwikkeling van het talencurriculum is het Gemeenschappelijk Europees Referentiekader voor Talen: leren, onderwijzen en beoordelen (CEFRL), de basis voor de samenwerking in het meertalige en multiculturele Europa, met name op het gebied van de moderne talen. Het leren van een tweede taal wordt gezien als onderdeel van een dynamisch proces van persoonlijkheidsvorming. Leerlingen verwerven algemene **dynamische competenties** die niet noodzakelijk taalspecifiek zijn.

In het huidige L2-curriculum worden deze algemene competenties gegroepeerd in vier competentiegebieden:

- (1) communicatieve competentie
- (2) interculturele competentie
- (3) sociale competentie
- (4) strategische competentie

Ad (1)

De communicatieve competentie omvat de volgende vier gebieden:

- algemene communicatieve vaardigheden
- taalverwerving
- socio-linguïstische vaardigheden
- mediavaardigheden met speciale aandacht voor ICT

Ad (2)

De interculturele competentie houdt in dat men andere culturen, andere religies en gedragspatronen begrijpt.

Ad (3)

De sociale competentie omvat het vermogen tot interactie met anderen, waarbij rekening wordt gehouden ook met de behoeften van anderen.

Ad (4)

De strategische competentie omvat de ontwikkeling van situatie-afhankelijke leer- en gedragsstrategieën.

Deze **dynamische competenties** komen terug in drie gebieden van persoonlijke ontwikkeling van de leerlingen:

Kennis betekent het leren en het verwerven van de praktische en technische vaardigheden van een taal, voor het opbouwen van een 'individuele interne gegevensbank' waarop de taalgebruiker kan terugvallen.

Attitudes en mentaliteit omvatten een verscheidenheid aan manieren van omgaan met en reageren op verschillende waarden en overtuigingen.

Interpersoonlijke vaardigheden omvatten de vaardigheden van communicatie, samenwerking en teamwerk die individuele- en teamdoelen met elkaar in evenwicht brengen.

De dynamische competenties die leerlingen in de context van de Europese school ontwikkelen, vergroten hun kansen om hun sterke kanten te ontwikkelen en om persoonlijke verantwoordelijkheid te nemen voor hun eigen leren. Het begrijpen van de geleidelijke ontwikkeling van (dynamische) competenties helpt leerkrachten leerlingen zich zo goed mogelijk te ontplooiën.

Overzicht: Dynamische competenties

	Communicatieve competentie	Interculturele competentie	Sociale competentie	Strategische competentie
Kennis	<p>Leerlingen...</p> <ul style="list-style-type: none"> - gebruiken taal - nemen actief deel aan het communicatieproces - presenteren hun eigen ideeën - gebruiken taal op de juiste manier in een juiste situatie - herkennen verschillende taalstructuren van talen - onderscheiden en behandelen verschillende soorten teksten, al dan niet geïllustreerd, als verschillende mediadragers (verhalende tekst, functionele tekst, literatuur in verhalen of gedichten) - behandelen niet-lineaire tekstvormen zoals 	<p>Leerlingen...</p> <ul style="list-style-type: none"> - maken deel uit van de cultuur van het eigen land en het land van anderen - vergelijken hun eigen cultuur met die van andere landen - ontwikkelen een emotionele relatie met de nieuw ontdekte taal, haar woordenschat, uitspraak, ritme - krijgen toegang tot literatuur in de L2-taal om deze in zijn oorspronkelijke vorm te leren - waarderen deze toegang tot specifieke taalvormen en uitdrukkingen die niet vertaald kunnen worden 	<p>Leerlingen...</p> <ul style="list-style-type: none"> - werken in een team - verdelen taken en voeren ze uit - nemen verantwoordelijkheden binnen een team - presenteren de resultaten van teamwerk 	<p>Leerlingen...</p> <p>gebruiken hun taalervaringen om te reageren op communicatieve situaties in onbekende talen, bijvoorbeeld sociale signalen gebruiken om te begrijpen en op de juiste manier te reageren</p> <ul style="list-style-type: none"> - stellen vragen als ze iets niet begrijpen - vragen of ze iets verkeerd begrepen hebben - vragen om te herhalen of langzamer te spreken - gebruiken andere woorden - reageren op taalproblemen (verbaal en non-verbaal) - proberen leertips over taal uit en reflecteren erop

	<p>schema's, tabellen, uitleg bij illustraties</p> <ul style="list-style-type: none"> - besteden aandacht aan verbale en non-verbale signalen van gesprekspartners - maken aanvullend gebruik van non-verbale communicatie - maken gebruik van digitale communicatie (mail, app) 			
<p>Mindset en attitudes — gevoelsmatige factoren van persoonlijkheidsontwikkeling</p>	<p>Leerlingen...</p> <ul style="list-style-type: none"> - versterken en ontwikkelen persoonlijke kwaliteiten zoals zelfvertrouwen, moed, geduld, nieuwsgierigheid en respect - ontwikkelen een positieve houding ten opzichte van het leren van andere talen - erkennen de gelijkwaardigheid van alle talen 	<p>Leerlingen...</p> <ul style="list-style-type: none"> - waarderen meertaligheid in een interculturele context - tolereren culturele verschillen en gaan er op een empathische manier mee om - beschouwen verschillen als gelijkwaardig - accepteren en waarderen andere levensvormen en culturen 	<p>Leerlingen...</p> <ul style="list-style-type: none"> - steunen elkaar - houden rekening met de gevoelens van anderen - begrijpen behoeften en verlangens van anderen - leggen en onderhouden internationale contacten 	<p>Leerlingen...</p> <ul style="list-style-type: none"> - bereiden zich voor op nieuwe invloeden en ervaringen - ontwikkelen strategieën om anderen te helpen - tolereren andere meningen - ontwikkelen eigen standpunten en ondersteunen deze - ontwikkelen bereidheid om actief vorm te geven aan hun persoonlijke ontwikkeling

	<ul style="list-style-type: none"> - waarden pluraliteit in een mondiale samenleving 	<ul style="list-style-type: none"> - vinden andere levensvormen en culturen persoonlijkheidsverrijkend 		<ul style="list-style-type: none"> - kennen en verwoorden hun eigen verlangens - ontwikkelen een persoonlijke manier van reageren - reflecteren op individueel leren
Interpersoonlijke vaardigheden	<p>Leerlingen gebruiken taal op de juiste manier om...</p> <ul style="list-style-type: none"> - de basisgebieden van een vreemde taal te begrijpen - zich uit te drukken in een eenvoudige vorm in een vreemde taal - te communiceren op basis van een doel met verschillende mensen op verschillende manieren 	<p>Leerlingen gebruiken taal op de juiste manier om...</p> <ul style="list-style-type: none"> - hun weg te vinden in verschillende culturele situaties - gevoeligheid te ontwikkelen voor interculturele misverstanden - andere standpunten te erkennen - culturele stereotypen en vooroordelen op te lossen 	<p>Leerlingen gebruiken taal op de juiste manier om...</p> <ul style="list-style-type: none"> - in toenemende mate hun eigen emoties te reguleren - anderen als gelijkwaardige partners te accepteren - conflicten te herkennen en er adequaat mee om te gaan - zich aan afgesproken regels te houden - kritiek te uiten zonder anderen te kwetsen - verder te bouwen aan vriendschappen 	<p>Leerlingen gebruiken taal op de juiste manier om...</p> <ul style="list-style-type: none"> - aan (gezamenlijke) projecten te werken - hun eigen mening in een groep in te brengen

3.4. Competenties op cultureel en literair gebied

Als ze over de hele lijn voorkomen in het CEFRL, vereist de literaire dimensie, die nodig is voor het begrijpen van complexe teksten, speciale nadruk.

Zonder een uitputtende lijst van literaire media te geven, zal de L2-syllabus een geleidelijke introductie van authentieke literaire teksten en media bevorderen: rijmpjes, gedichten, verhalen, liedjes, teksten en literaire werken passend bij de leeftijd van de leerlingen. De contextuele presentatie van deze media zal helpen om culturele en menselijke referenties te ontwikkelen en deze te verbinden met die van de leerling.

4. INHOUDELIJKE GEBIEDEN

Het taalonderwijsprogramma wordt uitgevoerd in zes inhoudelijke gebieden.

INHOUDELIJK GEBIED 1:	De leerlingen, hun familie en vrienden
INHOUDELIJK GEBIED 2:	De leerlingen en hun school
INHOUDELIJK GEBIED 3:	De leerlingen en hun (activiteiten in hun) vrije tijd
INHOUDELIJK GEBIED 4:	De leerlingen en hun welzijn
INHOUDELIJK GEBIED 5:	De leerlingen en de wereld van de fantasie
INHOUDELIJK GEBIED 6:	De leerlingen en de wereld om hen heen

5. EVALUATIE

De evaluatie moet vooral formatief zijn. Ze is gebaseerd op klassikale instructie en alledaagse taken. Door middel van observatie door de leerkracht, toetsen en zelfevaluatie worden de leerlingen zich bewust van hun niveau en hun vooruitgang tijdens de lessen. Evaluatie is een continu proces en maakt integraal deel uit van de verschillende competenties op verschillende niveaus, beschreven in het CEFRL. Het belangrijkste doel is om de vooruitgang van de leerling te laten zien en te documenteren, en te kunnen bijsturen of helpen wanneer deze vooruitgang dreigt te stagneren.

De leerlingen worden geleerd om zelfstandige taal-leerders te worden, die het bewustzijn van hun eigen taalontwikkeling vergroten. Een taalportfolio gebruiken als een nuttig hulpmiddel voor zelfevaluatie wordt sterk aanbevolen. Dit taalportfolio is eigendom van de leerling en vergezelt hem door de hele carrière in de basisschool. De ontwikkelende vaardigheden van de leerlingen om zichzelf te beoordelen, krijgen de steun van de leerkracht, die ondersteuning en begeleiding biedt om de leerlingen te helpen nadenken over hun taalgroei en om beslissingen te nemen over keuzes over wat ze opnemen (in het portfolio). Het is ook belangrijk om het vermogen van leerlingen om deel te nemen aan beoordeling door medeleerlingen te helpen ontwikkelen. Veel leerlingen vinden het leuk om met hun medeleerlingen over hun leerproces na te denken en te discussiëren. Hierbij kunnen ze hun voordeel kunnen doen met de observaties van anderen. Net als bij zelfevaluatie is het belangrijk dat het vermogen samen te spreken over ontwikkelingen zorgvuldig door leerkrachten wordt gestimuleerd.

Scholen kunnen hun eigen taalportfolio ontwikkelen volgens de aanbevelingen in het document: *"Beoordelingsinstrumenten in de lagere schoolcyclus van de Europese scholen"*.

De Raad van Europa heeft een model ontwikkeld voor een Europees taalportfolio en het wordt aanbevolen om één van de erkende versies te gebruiken (zie: <http://www.coe.int/portfolio>).

Wat is een Europees taalportfolio?

Het is een document waarin degenen die een taal leren of hebben geleerd – op school of daarbuiten – hun ervaringen met het leren van een taal en hun culturele ervaringen kunnen vastleggen en overdenken.

Een Europees taalportfolio bestaat uit drie delen:

Hij bevat een **talenpaspoort** dat de eigenaar regelmatig bijwerkt. Er is een rooster voorzien waarin zijn/haar taalcompetenties kunnen worden beschreven volgens gemeenschappelijke criteria die in heel Europa worden aanvaard en die kunnen dienen als aanvulling op gebruikelijke certificaten. Het document bevat ook een gedetailleerde **taalbiografie** die de ervaringen van de eigenaar in elke taal beschrijft en die bedoeld is als leidraad voor de leerling bij het plannen en beoordelen van de vooruitgang. Tot slot is er een **dossier** waarin voorbeelden van persoonlijk werk kunnen worden bewaard om iemands taalcompetenties te illustreren.

Summatieve beoordelingsformulieren zijn uitgesloten in de eerste twee jaren van het basisonderwijs. In leerjaren 3 tot en met 5 kan summatieve beoordeling worden ingevoerd, maar deze moet tot een minimum beperkt blijven. Elke summatieve toetsing moet nauw verband houden met de respectievelijke competenties in het curriculum.

De leervorderingen worden gedocumenteerd in het 'Carnet Scolaire'.

5.1 EINDTERMBESCHRIJVINGEN aan het einde van P5 (lagere cyclus)

De eindtermen beschrijven de verwachte leerresultaten die aan het einde van P5 bereikt moeten zijn.

NIVEAU	+	++	+++	++++	+++++
LEERGEBIEDEN	Leerdoelen zijn nog niet bereikt	Leerdoelen zijn gedeeltelijk bereikt	Leerdoelen zijn bijna voldoende bereikt	Leerdoelen zijn naar tevredenheid bereikt	Leerdoelen zijn volledig bereikt
	De leerling ...	De leerling ...	De leerling ...	De leerling ...	De leerling ...
Luisteren en begrijpen	<p>a. reageert op een duidelijk model van standaardtaal ondersteund door handelingen en gebaren</p> <p>b. begrijpt eenvoudige gesproken taal die duidelijk wordt uitgesproken in een persoonlijke situatie.</p> <p>c. begrijpt. eenvoudige spraakopnames van goede kwaliteit.</p> <p>d. beseft dat er op de Europese scholen veel talen worden gesproken en kan onderscheid maken tussen talen als hij/zij ze hoort spreken.</p>	<p>a. reageert op een duidelijk model van standaardtaal.</p> <p>b. begrijpt gesproken taal die duidelijk gesproken wordt in een persoonlijke situatie.</p> <p>c. begrijpt spraakopnames van een goede kwaliteit in geselecteerde alledaagse situaties.</p> <p>d. herkent en begrijpt vaak voorkomende woorden of zinnen in zijn/haar L2-taal en andere talen die relevant zijn voor zijn/haar klasgenoten, met betrekking tot aspecten van hun dagelijks leven en schoolroutines</p>	<p>a. reageert op een model van standaardtaal.</p> <p>b. begrijpt gesproken taal in alledaagse basissituaties.</p> <p>c. begrijpt spraakopnames in alledaagse situaties.</p> <p>d. herkent en begrijpt alledaagse woorden of zinnen in zijn/haar L2-taal en andere talen die relevant zijn voor zijn/haar klasgenoten, met betrekking tot aspecten van hun dagelijks leven en schoolroutines.</p>	<p>a. laat zien dat hij/zij de punten begrijpt van korte onbekende gesproken passages die bestaan uit veelgebruikte taal in alledaagse situaties.</p> <p>b. begrijpt gesproken taal in alledaagse situaties.</p> <p>c. begrijpt de hoofdpunten van meer complexe spraakopnames van goede kwaliteit.</p> <p>d. gebruikt taalleertips om te leren en na te denken over zijn/haar taalverwerving.</p>	<p>a. begrijpt zelfstandig korte gesproken zinnen in alledaagse en andere authentieke situaties, zoals hobby's en persoonlijke interesses</p> <p>b. begrijpt de betekenis van uitgebreide gesproken taal in alledaagse situaties</p> <p>c. begrijpt het grootste deel van de inhoud, inclusief onbekende en technische taal, van spraakopnames van goede kwaliteit.</p> <p>d. begrijpt dat woorden en zinnen niet altijd een direct equivalent hebben in zijn/haar L1 of moedertaal; merkt en is geïnteresseerd in overeenkomsten en verschillen tussen zijn/haar L2 en L1, en ook in andere talen indien relevant.</p>

Interactief spreken	<p>a. stelt eenvoudige persoonlijke vragen.</p> <p>b. beantwoordt eenvoudige persoonlijke vragen.</p> <p>c. reageert op wat hij/zij ziet en hoort.</p> <p>d. Lost eenvoudige communicatieve taken op.</p> <p>e. spreekt voorkeuren uit.</p> <p>f. is vanwege zijn/haar uitspraak moeilijk te begrijpen.</p>	<p>a. stelt eenvoudige vragen in alledaagse situaties.</p> <p>b. beantwoordt eenvoudige persoonlijke vragen in alledaagse situaties.</p> <p>c. geeft basisinformatie over wat hij/zij ziet en hoort.</p> <p>d. lost communicatieve taken op met behulp van verschillende hulpmiddelen.</p> <p>e. spreekt enkelvoudige variabele vergelijkende voorkeuren uit.</p> <p>f. spreekt zich verstaanbaar uit, maar met een buitenlands accent.</p>	<p>a. stelt eenvoudige vragen over een bepaald aantal onderwerpen die specifiek door leerkrachten zijn onderwezen.</p> <p>b. beantwoordt eenvoudige vragen over een bepaald aantal onderwerpen die specifiek door de leerkracht zijn onderwezen.</p> <p>c. geeft in eigen woorden basisinformatie over wat hij/zij ziet en hoort.</p> <p>d. lost directe communicatieve taken op.</p> <p>e. spreekt multivariabele vergelijkende voorkeuren uit.</p> <p>f. spreekt bekende woorden en zinnen duidelijk uit, maar met een buitenlands accent.</p>	<p>a. stelt eenvoudige vragen over een reeks onderwerpen</p> <p>b. beantwoordt eenvoudige vragen over een reeks onderwerpen.</p> <p>c. geeft informatie over wat hij/zij ziet en hoort en geeft daar een mening over</p> <p>d. lost complexere communicatieve taken op.</p> <p>e. spreekt voorkeuren uit en geeft redenen.</p> <p>f. spreekt bekende woorden en zinnen goed uit, hoewel er een buitenlands accent overblijft.</p>	<p>a. mengt zich in gesprekken om informatie te zoeken en door te geven</p> <p>b. gaat een gesprek aan met zowel vragen als antwoorden.</p> <p>c. maakt zich verstaanbaar in vrije conversatie, ondanks dat er af en toe fouten worden gemaakt.</p> <p>d. lost meer communicatieve taken spontaan op.</p> <p>e. neemt deel aan gesprekken over voorkeuren.</p> <p>f. is in staat om de L2 taalconventies en verbuigingen in spraak te gebruiken met een vloeiendheid in de zinsconstructie, hoewel er sporen zijn van een buitenlands accent.</p>
----------------------------	---	---	--	---	---

Productief spreken	<p>a. reciteert rijmpjes en zingt liedjes in de tweede taal samen met de groep.</p> <p>b. onthoudt en vertelt basiszinnen en korte zinnen over zichzelf, andere mensen en een bekende plaats.</p> <p>c. maakt korte, voorbereide spreekbeurten over alledaagse onderwerpen vanuit een persoonlijk perspectief.</p>	<p>a. reciteert rijmpjes, eenvoudige gedichten en zingt zelfstandig liedjes in de tweede taal.</p> <p>b. maakt korte, voorbereide verslagen in basistaal over zichzelf en andere mensen, wat ze doen, plaatsen, bezittingen enz.</p> <p>c. maakt korte, voorbereide spreekbeurten over alledaagse onderwerpen met het perspectief van anderen.</p>	<p>a. reciteert rijmpjes, eenvoudige gedichten en zingt liedjes in de tweede taal en voert toneelstukken op.</p> <p>b. maakt korte, voorbereide verslagen ondersteund door visuele aanwijzingen over zichzelf, andere mensen, bekende plaatsen en belangrijke gebeurtenissen.</p> <p>c. maakt korte, voorbereide spreekbeurten over alledaagse onderwerpen en het schoolleven.</p>	<p>a. draagt gedichten voor en zingt liedjes in de tweede taal en voert toneelstukken op.</p> <p>b. maakt een kort voorbereid verslag ondersteund door visuele aanwijzingen over onderwerpen van persoonlijk belang.</p> <p>c. maakt langere, voorbereide spreekbeurten over een reeks onderwerpen van persoonlijk belang.</p>	<p>a. reciteert gedichten en zingt liedjes in de tweede taal met expressie en begrip en voert steeds complexere toneelstukken op.</p> <p>b. maakt een kort voorbereid verslag over onderwerpen van persoonlijk belang met gebruik van meer complexe zinnen.</p> <p>c. maakt langere, voorbereide spreekbeurten over uiteenlopende onderwerpen, ook uit andere vakken en Europese uren.</p>
Begrijpend lezen	<p>a. laat zien dat hij/zij de hoofdpunten begrijpt in korte, onvoorbereide teksten die bestaan uit bekende taal vergezeld van visuele aanwijzingen, zoals flash cards en sleutelwoorden.</p> <p>b. leest eenvoudige, onbekende teksten (verhalen, boeken) met constante hulp van de leerkracht.</p>	<p>a. laat zien dat hij/zij de hoofdpunten begrijpt in korte teksten die bestaan uit bekende taal.</p> <p>b. leest eenvoudige, onbekende teksten (verhalen, boeken) met af en toe hulp van de leerkracht.</p>	<p>a. laat zien dat hij/zij de hoofdpunten en enkele details begrijpt in korte teksten die bestaan uit bekende of onbekende taal.</p> <p>b. leest zelfstandig eenvoudige, onbekende teksten (verhalen, boeken).</p>	<p>a. laat zien dat hij/zij de hoofdpunten en enkele details van korte, onvoorbereide teksten begrijpt.</p> <p>b. leest eenvoudige, onbekende teksten (verhalen, boeken). Hij/zij gebruikt boeken of woordenlijsten om de betekenis van nieuwe woorden te achterhalen.</p>	<p>a. laat zien dat hij/zij de hoofdlijnen, punten, details, meningen, houdingen, emoties en standpunten in onvoorbereide teksten begrijpt.</p> <p>b. leest onbekende teksten. Hij/zij maakt een keuze uit verschillende naslagwerken, waaronder internet, om de betekenis van nieuwe woorden te achterhalen.</p>

	<p>c. leest met ondersteuning van de leerkracht.</p> <p>d. ---</p>	<p>c. begint zelfstandig te lezen met hulp bij het selecteren van eenvoudige teksten met bekende taal.</p> <p>d. ---</p>	<p>c. leest zelfstandig eenvoudige teksten met bekende of niet bekende taal.</p> <p>d. ---</p>	<p>c. selecteert zelfstandig teksten en begint de context te gebruiken om de betekenis van onbekende woorden te achterhalen wanneer hij/zij zelfstandig leest.</p> <p>d. merkt de verschillen en gelijkenissen in taalvormen binnen talen op en is er nieuwsgierig naar.</p>	<p>c. leest zelfstandig en begrijpt de gelezen tekst volledig; is in staat verbanden te leggen met andere teksten over hetzelfde thema, van dezelfde auteur, enz.</p> <p>d. gebruikt zijn begrip van taalvormen om zelfstandig zinnen te structureren.</p>
Schrijven	<p>a. vult korte modelteksten adequaat aan, vult leemtes coherent in en schrijft eenvoudige zinnen over een bepaald onderwerp met behulp van het voorbereide taalmateriaal.</p> <p>b. heeft hulp nodig (van de leerkracht, eenvoudige instructies, etc.) om zijn/haar geschreven werk te verbeteren.</p> <p>c. beseft dat er verschillende schriftsoorten zijn in verschillende talen.</p>	<p>a. schrijft korte teksten volgens een model gebruik makend van vertrouwde taal, eenvoudige verbindingen en meestal correcte spelling van woorden die expliciet zijn aangeleerd.</p> <p>b. verbetert zijn/haar geschreven werk op basis van het commentaar van de leerkracht en met behulp van de verworven woordenschat.</p> <p>c. benoemt verschillende schriftsoorten in verschillende talen.</p>	<p>a. schrijft zelfstandig diverse korte teksten over vertrouwde onderwerpen volgens een model en met bekende verbindingen en meestal correcte spelling.</p> <p>b. corrigeert en verbetert al zelfstandig geschreven werk met behulp van een woordenboek of andere naslagwerken en/of op basis van suggesties van de leerkracht.</p> <p>c. herkent verschillen in stijl en opmaak van teksten in verschillende talen.</p>	<p>a. schrijft zelfstandig complexere teksten (inclusief teksten met betrekking tot andere vakgebieden en Europese uren) met meestal correcte spelling. De betekenis van de teksten kan met weinig of geen moeite worden begrepen.</p> <p>b. corrigeert en verbetert geschreven werk grotendeels zelfstandig met behulp van een woordenboek of andere naslagwerken.</p> <p>c. beseft dat teksten in verschillende talen vaak dezelfde stijl- en lay-outconventies hebben.</p>	<p>a. schrijft zelfstandig complexe teksten (inclusief teksten met betrekking tot andere vakgebieden en Europese Uren) met bijna altijd correcte spelling. De betekenis van de tekst is gemakkelijk te begrijpen en het effect van de tekst past meestal bij het onderwerp en het type tekst.</p> <p>b. controleert zelfstandig de spelling van woorden in zijn/haar eigen teksten, gebruikt verschillende opzoekmogelijkheden om de spelling van woorden te controleren en zijn/haar individuele woordenschat uit te breiden.</p> <p>c. herkent verschillende conventies van stijl en lay-out in verschillende schriften van verschillende talen.</p>

<p>Taalkundige ontwikkeling</p>	<p>a. gebruikt de taal op de juiste manier, maar er zijn regelmatig fouten in uitspraak, grammatica en spelling.</p> <p>b. gebruikt een beperkte woordenschat.</p> <p>c. ---</p>	<p>a. gebruikt de taal op de juiste manier. Fouten in uitspraak, grammatica en spelling komen voor.</p> <p>b. gebruikt een beperkte woordenschat binnen de context van voorspelbare taalactiviteiten.</p> <p>c. ---</p>	<p>a. gebruikt een beperkt taalrepertoire voor alledaagse situaties. Af en toe voorkomende fouten in uitspraak, grammatica en spelling kunnen de communicatie verstoren, zowel in vertrouwde als in onbekende situaties.</p> <p>b. gebruikt een voldoende grote woordenschat om communicatieve taken in alledaagse situaties uit te voeren.</p> <p>c. ---</p>	<p>a. gebruikt een toereikend taalrepertoire voor alledaagse situaties; er zijn af en toe fouten in uitspraak, grammatica en spelling, maar deze belemmeren de communicatie niet; er zijn echter momenten waarop fouten (hiaten, misverstanden) kunnen voorkomen, met name in onbekende situaties.</p> <p>b. gebruikt een uitgebreide woordenschat om communicatieve taken in alledaagse situaties uit te voeren.</p> <p>c. toont belangstelling voor overeenkomsten en verschillen tussen talen.</p>	<p>a. gebruikt een uitgebreid taalrepertoire (beheersing van woordenschat en grammatica, fonologische beheersing en spelling) om te voorzien in de dagelijkse behoeften om zelfstandig taal te gebruiken.</p> <p>b. heeft een verrijkt repertoire aan woordenschat.</p> <p>c. ontwikkelt een bewustzijn van en inzicht in taalstructuren.</p>
--	--	---	---	---	---

BIJLAGEN

Bijlage 1: Algemene criteria voor het behalen van de vakdoelstellingen

Behaald niveau van de leerdoelen	Algemene criteria voor het behalen van de vakdoelstellingen			
	Begrip	Nauwkeurigheid	Autonomie	Gebruik/Toepassing
+++++ Leerdoelen zijn volledig behaald	Diep begrip Hoge prestaties. In staat om concepten aan anderen uit te leggen.	Nauwkeurig werk waaruit een zeer goed niveau van begrip blijkt.	Werkt zelfstandig en toont zelfvertrouwen.	Gebruik van kennis en vaardigheden in verschillende situaties en contexten. In staat om eigen leerstrategieën te ontwikkelen.
++++ Leerdoelen zijn bijna volledig behaald	Goed begrip van de doelstellingen van de syllabus. Er zijn nog maar weinig hiaten. Er is ruimte voor verdere verwerving.	De meeste resultaten zijn correct, waaruit een goed niveau van begrip blijkt.	Werkt bijna zelfstandig; heeft soms aanmoediging nodig.	De kennis en vaardigheden met vertrouwen gebruiken.
+++ Leerdoelen zijn gedeeltelijk behaald	Gedeeltelijk begrip van de meeste doelstellingen van de syllabus. De kennis en vaardigheden moeten verder worden ontwikkeld en geoefend.	De resultaten zijn soms correct. De frequentie van onjuiste resultaten toont echter een basisniveau van begrip aan.	Begint zelfstandig te werken met af en toe hulp van een volwassene of een andere leerling.	In staat om kennis in vaardigheden in gewone of eenvoudige situaties te gebruiken.
++ Enkele leerdoelen zijn behaald	Voldoet aan een minimum aantal doelstellingen uit de syllabus. Toont weinig begrip van de concepten.	Vaak onjuiste resultaten, meestal veroorzaakt door een gebrek aan begrip.	Zeer afhankelijk van de hulp van een volwassene.	Heeft moeite om het geleerde toe te passen.
+ Leerdoelen zijn nog niet behaald	Heeft moeite om de doelstellingen van het leerplan te behalen. Ernstige hiaten in het behalen van de leerdoelen.	Aanzienlijk aantal onjuiste resultaten veroorzaakt door gebrek aan begrip.	Niet in staat om te werken zonder voortdurende steun van een volwassene.	Niet in staat om kennis en vaardigheden toe te passen op gewone of eenvoudige situaties. Zwakke prestaties.

Uitzonderlijke, uitstekende resultaten: in commentaarvakken.

Bijlage 2: ONDERSTEUNING

Respect voor de diversiteit van kinderen is één van de belangrijkste elementen van de Europese scholen. Dit betekent speciale ondersteuning voor kinderen die in hun ontwikkeling, groei en leerproces worden beïnvloed door ziekte, een handicap, verminderde functionele vermogens, psychologische problemen of uitzonderlijke talenten.

De school speelt een cruciale rol bij het tijdig onderkennen van (specifieke) leerbehoeften van kinderen.

In deze context is het belangrijk om nauw samen te werken met de ouders om de sterke en zwakke punten van het kind vast te stellen en maatregelen en acties te kunnen inzetten.

De flexibiliteit van het L2-curriculum maakt het mogelijk echt rekening te houden met de behoeften van het kind, door voor te stellen dat het op het eigen niveau werkt, in hetzelfde thema als de andere kinderen van de klas. Het optimaliseren van de leersituaties helpt om potentiële moeilijkheden te verminderen.

Wanneer gebruikelijke vormen van ondersteuning niet voldoende zijn, moet aanvullende leerondersteuning worden geregeld op basis van een individueel onderwijsplan. Indien nodig wordt een overeenkomst voor speciale onderwijsbehoeften opgesteld, door het kind in te schrijven in het speciaal onderwijs. De L2-leerkracht neemt deel aan de dialoog die nodig is voor het goed kunnen volgen van de ontwikkeling van het kind.

De meertalige achtergrond van de kinderen vormt een uitdaging voor hun taalkundige ontwikkeling. Sommigen van hen kunnen communicatieproblemen hebben.

Eenvoudige communicatie is fundamenteel voor alle menselijke interacties. Communicatieproblemen kunnen een negatieve invloed hebben op het gevoel van eigenwaarde van het kind. Vroegtijdige identificatie en extra ondersteuning bij communicatieproblemen zijn van groot belang.